

AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN
VALMENTAVA JA KUNTOUTTAVA OPETUS JA OHJAUS
20 – 40 OV

1.8.2006

SISÄLLYS

Johdanto

1. Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen keskeiset arvot ja periaatteet	3
2. Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen tehtävä ja tavoitteet	4
3. Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma	4
4. Opintojen muodostuminen ja toteuttaminen	5
5. Opintokokonaisuuksien tavoitteet ja sisällöt	6
6. Opiskelijan arviointi	13
7. Opetuksen tukipalvelut ja yhteistyö	13

JOHDANTO

Päijät-Hämeen koulutus konserni toimii alueellisena koulutuksen järjestäjänä, joka on osoittanut johtosäännössään Koulutuskeskus Salpaukselle toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestämisen. Koulutuskeskus Salpaus on ollut koulutus konsernin itsenäinen liikelaitos vuodesta 2001. Vuoden 2006 alusta Koulutuskeskus Salpaus muuttui yhdeksi oppilaitokseksi, joka muodostuu koulutus- ja toimialapohjaisista yksiköistä. Koulutuskeskus Salpauksen tehtävänä on järjestää ammatillista ja lukiokoulutusta nuorille ja aikuisille sekä tehdä tiivistä kehittämistyötä elinkeinoelämän kanssa.

Valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus on opetusministeriön ja Opetushallituksen alaista ja sitä säätelee ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (630/98). Koulutus sisältyy opetusministeriön 18.4.2006 Päijät-Hämeen koulutus konsernille antamaan koulutuksen järjestämislupaan 235/530/2005.

Koulutuskeskus Salpauksen ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavassa ja kuntouttavassa opetuksessa ja ohjauksessa noudatetaan Opetushallituksen 17.3.2000 vahvistamia opetussuunnitelman perusteita.

1. AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN VALMENTAVAN JA KUNTOUTTAVAN OPETUKSEN JA OHJAUKSEN KESKEISET ARVOT JA PERIAATTEET

Koulutuskeskus Salpauksessa arvojen mukaisesti toimitaan avoimesti, luottamuksellisesti, vastuullisesti ja toista ihmistä kunnioittaen. Näiden arvojen lisäksi AVA -koulutuksen toteuttamisessa keskeistä on yksilöllisyys, joustavuus sekä jatkuvuus.

Tavoitteita ja opetusjärjestelyjä laadittaessa **yksilöllisyydellä** tarkoitetaan opiskelijan kohtaamista yksilönä ja hänen henkilökohtaisten taitojensa, valmiuksiensa ja elämäntilanteensa huomioimista sekä opiskelijan vahvuuksien hyödyntämistä ja vahvistamista.

Joustavuudella tarkoitetaan nopeaa reagoitua opiskelijan tilanteissa ja tarpeissa tapahtuviin muutoksiin. Sillä tarkoitetaan myös Koulutuskeskus Salpauksen monipuolisen koulutustarjonnan suomien mahdollisuuksien joustavaa hyödyntämistä opiskelijoiden yksilöllisissä tilanteissa.

Jatkuvuudella tarkoitetaan opiskelijan opiskeluvalmiuksien huomioimista HOJKS:a laadittaessa ja toteutettaessa. Koulutuksessa suoritettuja opintokokonaisuuksia voidaan soveltuvin osin hyväksilukea ammatillisissa opinnoissa.

AVA -koulutuksen tarkoituksena on ylläpitää ja vahvistaa perusopetuksessa opittuja taitoja, varmistaa opiskelijan aktiivisen toiminnan jatkuminen tulevaisuudessa sekä huolehtia tarkoituksenmukainen nivelvaiheen tuki ja opiskelijan siirtyessä AVA -koulutuksesta eteenpäin.

2. AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN VALMENTAVAN JA KUNTOUTTAVAN OPETUKSEN JA OHJAUKSEN TEHTÄVÄ JA TAVOITTEET

Koulutuskeskus Salpauksen Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen (AVA) 20 – 40 ov tehtävänä on vahvistaa opiskelijan opiskeluvalmiuksia ja elämäntaitoja, selkiyttää opiskelijan ammatinvalintaa sekä kartoittaa hänen koulutusmahdollisuuksiaan.

Tavoitteena on että

- opiskelijalla on koulutuksen päättyessä mahdollisimman hyvät valmiudet itsenäiseen elämään, kouluttautumiseen ja / tai työelämään
- opiskelijan itsetuntemus lisääntyy, hän löytää vahvuuksiaan ja itselleen sopivia oppimis- ja toimintatapoja
- opiskelija pystyy itsenäisesti tai opastetusti tekemään päätöksiä opiskeluaan ja elämäänsä koskevilla valintatilanteilla
- opiskelija löytää oman väylänsä opintoihin ja työelämään.

3. HENKILÖKOHTAINEN OPETUKSEN JÄRJESTÄMISTÄ KOSKEVA SUUNNITELMA

Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Suunnitelma on apuna kartoitettaessa opiskelijan lähtötilannetta sekä koko opiskelun ajan ohjaten toimintaa sekä opetusta kohti asetettuja tavoitteita. HOJKS toimii myös opiskelijan kuntoutussuunnitelmana.

Suunnitelma tehdään opiskelijan ja hänen lähiverkostonsa kanssa. Alle 18 vuotiaan opiskelijan HOJKSn allekirjoittaa myös opiskelijan huoltajat. Suunnitelmaa täydennetään opintojen edetessä ja sitä tarkistetaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran opintojen aikana.

Suunnitelmaa laadittaessa kartoitetaan opiskelijan vahvuudet, mielenkiinnon kohteet, opiskeluvalmiudet (alkukartoitukset matematiikka, tietotekniikka, äidinkieli ja kielet) ja sen hetkiset odotukset. Alkukartoituksen ja yhteisten keskustelujen pohjalta laaditaan keskeiset tavoitteet, sovitaan tarvittavat järjestelyt, aikataulu ja seurantamenetelmät.

4. OPINTOJEN MUODOSTUMINEN JA TOTEUTTAMINEN

Opetussuunnitelman sisältö noudattaa valtakunnallisen Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen opetussuunnitelman (2000) sisältöä. Opetussuunnitelmaa toteutetaan joustavasti ja suunnitelmallisesti sekä yksittäisen opiskelijan että koko ryhmän tarpeet huomioiden.

OPINTOKOKONAISUUDET JA OPINTOJAKSOT	OPINTOVIIKOT
Äidinkieli ja viestintä	3
Viestintä	1
Ilmaisutaito	1
Kulttuuri	1
Toinen kotimainen ja vieras kieli	3
Ruotsi	1
Englanti 1	1
Englanti 2	1
Matematiikka	2
Peruslaskutaidot	1
Arjen matematiikka	1
Tietotekniikka	2
Perusvalmiudet	1
Verkko-oppiminen	1
Liikunta ja terveystieto	3
Liikunta 1	1
Liikunta 2	1
Terveystieto	1
Toiminnalliset perusvalmiudet ja elämänhallinta	5
Päivittäistoiminnot ja asumisvalmennus	3
Arkielämän taidot	2
Opiskelu- ja työelämävalmiudet	9
Opiskelutaidot	3
Opintojen ohjaus	3
Vuorovaikutustaidot	1
Työelämä tieto	1
Yhteiskuntatieto	1
Ammatillisen koulutuksen ja työelämän tuntemus	10
Koulutus- ja ammattialoihin tutustuminen	3
Työelämään tutustuminen	7
Vapaasti valittavat opinnot	3
YHTEENSÄ	40

Opintokokonaisuus: ÄIDINKIELI JA VIESTINTÄ
Opintojakso: Viestintä, 1 ov
 Ilmaisutaito, 1 ov
 Kulttuuri, 1 ov

Tavoite: Opiskelijan viestintätaidot ovat riittävät jatko-opintoihin. Hän pystyy ilmaise-
 maan itseään sekä kirjallisesti että suullisesti. Opiskelija osaa lukea ohjeita ja
 tekstejä sekä ymmärtää lukemansa tekstin sisällön ja löytää tekstin keskeisen
 sisällön. Hän harjaantuu laatimaan erilaisia asiakirjoja. Opiskelija pystyy vas-
 taanottamaan informaatiota ymmärtäen viestien keskeisen sisällön. Opiskelija
 tutustuu erilaisiin tietolähteisiin, osaa käyttää niitä hankkiakseen tietoa ja osaa
 suhtautua kriittisesti tietolähteiden tarjontaan.

Opiskelija löytää oman ilmaisunsa vahvuudet ja uskaltautuu kokeilemaan uusia ilmaisumuotoja sekä kehittämään vuorovaikutustaitojaan ja tunnistaa oheisviestinnän merkityksen.

Opiskelija hahmottaa omaa kulttuuritaustaansa ja ymmärtää ihmisten kulttuurisia eroavaisuuksia. Hän ymmärtää ja kunnioittaa erilaisia arvoja. Opiskelija tutustuu kulttuurin eri muotoihin sekä paikalliseen kulttuuritarjontaan ja oppii käyttämään niitä.

Sisältö: Viestintä: Alkukartoitus, lauserakenteet ja oikeinkirjoitus, luetun ymmärtäminen, vuorovaikutus, mediat ja asiakirjat.

Ilmaisutaito: Erilaiset ilmaisumuodot (puhuminen, kirjoittaminen, kuunteleminen, katseleminen, piirtäminen), oheisviestintä (eleet ja ilmeet).

Kulttuuri: Perinteet, arvot, erilaiset kulttuurit, taidekulttuurit.

Toteutus: Ryhmä- ja yksilöopetus, kirjalliset ja suulliset tehtävät, tiedonhaku eri tietolähteistä sekä mahdollisesti videointi, valokuvaus ja draaman käyttö. Keskustelut, elokuvat, teatteri, taidenäyttelyt ja teemapäivät.

Arviointi: Viestintä

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion.

T 1 - 2

Opiskelijalla on **riittävät perusvalmiudet** ammatillisiin opintoihin. Opiskelija osaa ohjattuna etsiä työtehtäväänsä liittyvää tietoa ja tuottaa sen pohjalta tekstiä. Opiskelija osaa ohjauksen saatuaan jatkaa tehtävää. Opiskelija osaa toimia tutussa ryhmätilanteessa ja osaa käyttää omaksumiaan tietoja ja taitoja esim. työharjoittelussa. Osattava esitellä itsensä ja asiansa sekä kirjoittaa ohjatusti erilaisia pienimuotoisia tekstejä.

H 3 - 4

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset **hyvät perusvalmiudet** ammatillisiin opintoihin. Opiskelija osaa etsiä työhönsä liittyvää tietoa sekä osaa esittää sen ymmärrettävästi, suullisesti tai kirjallisesti. Opiskelija osaa tehdä itsenäisesti annetut tehtävät. Opiskelija osaa toimia erilaisissa ryhmätilanteissa ja osaa käyttää hyvin omaksumiaan tietoja ja taitoja.

Opiskelija pystyy korjaamaan omasta tuotoksestaan oikeakielisyyssiekat ohjeiden mukaan sekä pystyy työskentelemään vastuullisesti ja noudattamaan annettuja ohjeita.

K5

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset kiitettävät perusvalmiudet ammatillisiin opintoihin. Opiskelija osaa vertailla ja jäsentää hankkimaansa tietoa ja osaa muokata sitä käyttökelpoiseksi. Opiskelija osaa arvioida tiedon oikeellisuutta ja luotettavuutta.

Opiskelija osaa tehdä omatoimisesti muitakin kuin annettuja tehtäviä. Opiskelija pystyy korjaamaan omasta tuotoksestaan oikeakielisyyssiekat sekä hallitsee tavallisimmat oikeakielisyyssikäytännöt. Opiskelija toimii aktiivisesti ja kannustavasti erilaisissa tilanteissa ja ryhmissä sekä pystyy rakentavan palautteen antamiseen ja vastaanottamiseen.

Arviointi: Ilmaisutaito

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion.

T 1 - 2

Opiskelijalla on **riittävät perusvalmiudet** ammatillisiin opintoihin. Tekee omien tavoitteiden mukaan annetut tehtävät/harjoitteet ja pyrkii ilmaisemaan itseään hänelle ominaisimmalla tavalla. Opiskelija tarvitsee tukea vuorovaikutuksen aloittamiseen sekä harjoitusta sosiaalisissa valmiuksissa. Opiskelija osaa esitellä itsensä ja asiansa ja käyttäytyy asiallisesti ja toiset huomioon ottaen.

H 3 - 4

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset **hyvät perusvalmiudet** ammatillisiin opintoihin. Tekee omien tavoitteiden mukaan annetut tehtävät / harjoitteet ja pystyy ilmaisemaan itseään ja osallistumaan vuorovaikutukseen persoonallisesti. Opiskelija osaa toimia erilaisissa ryhmätilanteissa ja on aktiivinen aloittamaan vuorovaikutuksen. Opiskelija arvostaa itseään ja muita sekä pyrkii kehittämään omia sosiaalisia / viestinnällisiä valmiuksiaan.

K 5

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset **kiitettävät perusvalmiudet** ammatillisiin opintoihin. Opiskelija ilmaisee monipuolisesti itseään ja kehittää vuorovaikutustaan rakentavasti . Opiskelija toimii aktiivisesti erilaisissa ryhmätilanteissa ja ryhmissä. Opiskelija selviytyy uusissa ja muuttuvissa tilanteissa ja käyttäytyy esimerkillisesti ja empaattisesti.

**Arviointi:
Kulttuuri**

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion.

T 1 - 2

Opiskelija tiedostaa joitakin kulttuurin ja taiteen muotoja ja niiden merkitystä omaan elämäänsä. Opiskelija tekee havaintoja erilaisista kulttuureista. Opiskelija tutustuu ohjattuna lähiympäristönsä kulttuuri- ja taidetarjontaan. Opiskelija löytää ohjauksen avulla kirjallisuudesta, elokuvasta ja teatterista itseään kiinnostavaa luettavaa ja katsottavaa. Opiskelija tekee ohjatusti jakson aikana annetut kirjalliset ja suulliset tehtävät.

H 3 - 4

Opiskelija tiedostaa kulttuurin ja taiteen merkityksen omassa elämässään. Opiskelija tunnistaa joitakin erilaisia kulttuuritaustoja ja niiden merkityksiä. Opiskelija tutustuu osittain ohjattuna lähiympäristönsä kulttuuri- ja taidetarjontaan. Opiskelija hankkii kokemuksia ja elämyksiä kirjallisuuden, teatterin ja elokuvan käyttäjänä. Opiskelija selviytyy melko itsenäisesti jakson aikana annetuista kirjallisista ja suullisista tehtävistä tai osattava ohjattuna tehdä jokin taiteellinen tuotos. Opiskelija osoittaa myönteistä asennetta aiheeseen.

K5

Opiskelija ymmärtää kielen ja kulttuurin merkityksen itsensä kehittämisen ja henkisen hyvinvoinnin kannalta. Opiskelija tunnistaa erilaisten kulttuuritaustojen ja monikulttuurisuuden merkityksen. Opiskelija tutustuu ja osallistuu aktiivisesti lähiympäristönsä kulttuuri- ja taidetarjontaan. Opiskelija etsii kulttuuri- ja taidetarjonnasta virikkeitä, kokemuksia ja elämyksiä omaan kasvuunsa. Opiskelija tekee itsenäisesti jakson aikana annettuja kirjallisia ja suullisia tehtäviä sekä osaa arvioida omaa ja muiden työskentelyä ja tuotoksia.

Opiskelija osoittaa kiinnostuneisuutta ja harrastuneisuutta aiheeseen.

Opintokokonaisuus: TOINEN KOTIMAINEN JA VIERAS KIELI

Opintojakso: Ruotsi, 1 ov
Englanti 1, 1 ov
Englanti 2, 1 ov

Tavoitteet: Ruotsinkielen taito, jonka avulla opiskelija selviytyy arkipäivän tilanteista ja joka mahdollistaa jatko-opinnot. Hän saa rohkeutta kommunikoida toisella kotimaisella kielellä.

Englanninkielen taito, jonka avulla opiskelija selviytyy arkipäivän tilanteista ja joka mahdollistaa jatko-opinnot. Hän saa rohkeutta kommunikoida vieraalla kielellä. Opiskelija ymmärtää kielitaidon ja kansainvälistymisen merkityksen muuttuvassa maailmassa ja on innostunut valmiuksiensa kehittämiseen.

Sisältö: Lähtötasokartoitus, peruskielitaito, arkipäivän sanasto ja käytännön tilanteet.

Toteutus: Aiemmin opitun aktivoiminen ja vahvistaminen sekä sanavaraston kartuttaminen. Ryhmäopetus, kirjoittaminen, keskustelu, elokuvat ja musiikki.

Arviointi: Ruotsi

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion

T 1-2

Opiskelija pystyy käyttämään yksinkertaisia suullisia ja kirjallisia ilmaisuja. Vaikka kielenhallinnassa on puutteita, opiskelija selviytyy yksinkertaisista viestintätilanteista. Opiskelija ymmärtää yksinkertaisia suullisia ja kirjallisia viestejä ja ilmaisuja.

H 3-4

Opiskelija osaa käyttää tavallisimpia suullisia ja kirjallisia ilmaisuja. Hän selviytyy työ- ja arkielämän viestintätilanteissa sekä kykenee tuttuihin suullisiin ja kirjallisiin ilmaisiin. Opiskelija selviytyy kohtalaisesti arkielämän viestintätilanteista.

K 5

Opiskelija osaa käyttää kohtalaisen hyvin ruotsin kieltä. Hän osoittaa erityistä harrastuneisuutta oppiainetta kohtaan.

Arviointi: Englanti

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion

T 1-2

Opiskelija pystyy käyttämään yksinkertaisia suullisia ja kirjallisia ilmaisuja. Opiskeija selviytyy tavallisimmista viestintätilanteista ja yksinkertaisimmista kommunikaatiotilanteista.

H 3-4

Opiskelija käyttää kieltä erilaisissa kommunikaatiotilanteissa kohtalaisen sujuvasti ja osoittaa erityistä harrastuneisuutta oppiainetta kohtaan. Opiskelija selviytyy tavallisissa arkielämän viestintätilanteissa suullisesti ja kirjallisesti.

K 5

Opiskelija käyttää kieltä tilanteeseen sopivalla tavalla ja osoittaa erityistä harrastuneisuutta oppiainetta kohtaan.

Opintokokonaisuus: MATEMATIIKKA
Opintojakso: Peruslaskutaidot, 1 ov
Arjen matematiikka, 1 ov

Tavoite: Matematiikan tekeminen näkyväksi ja luonnolliseksi osaksi arkipäivän tilanteita. Opiskelija hallitsee jokapäiväisessä elämässä ja opinnoissa tarvittavat peruslaskutaidot, jotka mahdollistavat jatko-opinnot. Opiskelija osaa tehdä kustannus- ja laatuvertailuja. Hän osaa käyttää laskinta, tietokonetta ja muita laskennan apuvälineitä. Opiskelija tunnistaa yleisimmät geometriset kuviot. Hän osaa tulkita ja kuvata yksinkertaisia tilastoja ja kuvaajia.

Sisältö: Lähtötasokartoitus, peruslaskutaidot, matematiikan apuvälineet, maksuvälineet ja maksutavat, geometria sekä tilastot.

Toteutus: Teoriaopetus, käytännön tehtävät, esim. kotitalous ja asumisvalmennus.

Arviointi: Peruslaskutaidot ja arjen matematiikka

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion

T 1 – 2

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset **riittävät perusvalmiudet** ammatillisiin opintoihin. Tekee omien tavoitteiden mukaan annetut tehtävät itsenäisesti tai/ja ohjattuna. On paikalla ja harjoittelee. Osaa käyttää laskinta. Osaa käyttää matematiikkaa apuna arjen toiminnoissa, esim. rahan käyttö, erilaiset maksuvälineet, mittaukset, ajan hallinta, aikataulujen lukeminen ja hintavertailu.

H 3 – 4

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset **hyvät perusvalmiudet** ammatillisiin opintoihin. Tekee itsenäisesti tai/ja ohjattuna hänelle annetut tehtävät ja on paikalla. On halu kehittää omaa matematiikan osaamistaan itsenäisesti tai ohjauksen alla.

K 5

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset **kiitettävät perusvalmiudet** ammatillisiin opintoihin. Opiskelu on omatoimista ja hänellä on innostus kehittää omaa osaamistaan. Työskentely on pitkäjänteistä ja suunnitelmallista. Osaa käyttää erilaisia laskennan apuvälineitä matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen.

Opintokokonaisuus: TIIETOTEKNIikka
Opintojakso: Perusvalmiudet, 1 ov
Verkko-oppiminen, 1 ov

Tavoite: Opiskelija ymmärtää tietokoneen toimintaa, käytön perusteet ja tekstinkäsittelyn keskeisimmät periaatteet. Hän osaa käyttää ohjelmia tekstin luomiseen ja muokkaamiseen, käyttää sähköpostijärjestelmää viestintävälineenä ja lähettää liitetiedostoja. Hän osaa käyttää internetiä tiedon hakemiseen ja ymmärtää tekijänoikeudet ja oman vastuunsa käyttäjänä.

Sisältö: Laitteisto ja käyttöjärjestelmä, tekstinkäsittely, tiedonhaku, sähköposti, internet ja netiketti.

Toteutus: Opetus toteutetaan tietotekniikan tunneilla sekä eri oppiaineiden yhteydessä hyödyntäen tietotekniikkaa tehtävien tekemisessä, tiedon haussa, muokkaamisessa sekä tehtävien palauttamisessa opettajille.

Arviointi: Perusvalmiudet ja verkko-oppiminen

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion

T 1-2

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset riittävät perusvalmiudet ammatillisiin opintoihin. Hän ymmärtää tietokoneen toimintaa, käytön perusteita ja tekstinkäsittelyn keskeisimpiä periaatteita. Hän tarvitsee tukea ja harjoitusta ohjelmien käyttöön, tekstin luomiseen ja muokkaamiseen, sähköpostijärjestelmän käyttöön viestintävälineenä ja liitetiedostojen lähettämiseen. Hän osaa ohjauksen avulla käyttää internetiä tiedon hakemiseen ja ymmärtää tekijänoikeudet ja oman vastuunsa käyttäjänä.

H 3-4

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset hyvät perusvalmiudet ammatillisiin opintoihin. Hän ymmärtää osin ohjattuna tietokoneen toimintaa, käytön perusteet ja tekstinkäsittelyn keskeisimmät periaatteet.

Hän selviää melkein itsenäisesti ohjelmien käytössä, tekstin luomisessa ja muokkaamisessa, osaa osin ohjattuna käyttää sähköpostijärjestelmää viestintävälineenä ja lähettää liitetiedostoja. Hän osaa osin tuettuna käyttää internetiä tiedon hakemiseen ja ymmärtää tekijänoikeudet ja oman vastuunsa käyttäjänä.

K5

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset kiitettävät perusvalmiudet ammatillisiin opintoihin. Hän toimii itsenäisesti ja osaa itse hakea tarvittaessa tukea, osoittaa kiinnostuneisuutta ja harrastuneisuutta aiheeseen sekä asennoituu myönteisesti. Hän ymmärtää tietokoneen toimintaa, käytön perusteet ja tekstinkäsittelyn periaatteet. Hän osaa käyttää ohjelmia tekstin luomiseen ja muokkaamiseen, käyttää sähköpostijärjestelmää viestintävälineenä ja lähettää liitetiedostoja. Hän osaa itsenäisesti käyttää internetiä tiedon hakemiseen ja ymmärtää tekijänoikeudet ja oman vastuunsa käyttäjänä.

Opintokokonaisuus: LIIKUNTA JA TERVEYSTIETO
Opintojakso: Liikunta 1, 1 ov
Liikunta 2, 1 ov
Terveystieto, 1 ov

Tavoite: Opiskelija tutustuu erilaisiin liikuntamuotoihin ja lajeihin sekä luonto- ja elämysretkiin. Hän tutustuu paikallisiin liikuntamahdollisuuksiin, opiskelija löytää itselleen mieleisen liikuntamuodon ja ymmärtää säännöllisen liikunnan merkityksen hyvinvoinnilleen.

Opiskelija saa tietoa ja ohjausta terveyttä edistävästä elintavoista ja ymmärtää niiden merkityksen ihmisen hyvinvoinnille. Hän saa tietoa eri alojen terveyttä kuormittavista tekijöistä, tunnistaa työssäjaksamiseen vaikuttavia tekijöitä ja osaa toimia omaa jaksamista edistävällä tavalla ja tarvittaessa etsiä apua tai hakeutua hoitoon. Opiskelija osaa ehkäistä tapaturmia ja kykenee hoitamaan tavallisimmat ensiaputilanteet sekä huomioida ergonomian arjen tilanteissa.

Sisältö: Liikunta: Erilaiset liikuntamuodot, liikunnan ja terveyden väliset yhteydet, harrastustoiminta ja rentoutus.
Terveystieto: Mielenterveys, ihmissuhteet, seksuaaliterveys, päihteet, elintavat, liikunta, ravinto, lepo, virkistys, terveyttä kuormittavat tekijät, ergonomia, turvallinen ja terveellinen työympäristö, työssäjaksaminen, terveydenhuoltopalvelut, ensiaputaidot.

Toteutus: Eri liikuntamuotoihin tutustuminen ja osallistuminen.

Arviointi: Liikunta 1 ja 2

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion.

T 1 - 2

Opiskelija pyrkii ohjatusti muuttamaan elintapojaan terveyttä edistävän liikunnallisen elämäntavan suuntaan. Opiskelija osallistuu pääsääntöisesti asianmukaisesti varustautuneena opetukseen.

H 3 - 4

Opiskelija osoittaa toiminnallaan pyrkivänsä muuttamaan elintapojaan terveyttä edistävän liikunnallisen elämäntavan suuntaan. Opiskelija osallistuu vastuuta ottaen säännöllisesti ja asianmukaisesti varustautuneena opetukseen.

K 5

Opiskelija osoittaa kaikella toiminnallaan kykyä ja halua terveyttä edistävään liikunnalliseen elämäntapaan. Opiskelija osallistuu aktiivisesti omien kykyjensä mukaan liikuntatuntien toimintaan. Opiskelija noudattaa sovittuja aikatauluja ja käyttää asiallista liikuntavarustusta. Opiskelija suhtautuu positiivisesti luokkatovereihin ja kannustaa ja auttaa heitä.

Arviointi Terveystieto

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion

T 1 - 2

Opiskelija on tietoinen terveyttä edistävästä elintavoista ja tottumuksista ja pyrkii muuttamaan elintapojaan terveyttä edistävään suuntaan. Opiskelija tietää tupakoinnin ja päihteiden haittavaikutuksia.

H 3 - 4

Opiskelija osoittaa toiminnallaan kykyä ja halua ylläpitää ja edistää terveyttään. Opiskelija on tietoinen tupakoinnin ja päihteiden käytön terveyshaitoista.

K 5

Opiskelija osoittaa kaikella toiminnallaan kykyä ja halua ylläpitää ja edistää terveyttään. Opiskelija ymmärtää, mikä merkitys mielenterveydellä, ihmissuhteilla ja seksuaalisuudella on yksilön hyvinvointiin. Opiskelija tietää tupakoinnin ja päihteiden haittavaikutukset ja osaa ehkäistä terveyttä kuluttavia tekijöitä. Opiskelija osoittaa olevansa tietoinen terveyttä edistävästä elintavoista ja tottumuksista, kuten liikunnan, ravinnon, virkistyksen ja levon välisistä yhteyksistä.

Opintokokonaisuus: TOIMINNALLISET PERUSVALMIUDET JA ELÄMÄNHALLINTA
Opintojakso: Päivittäistoiminnot ja asumisvalmennus, 3 ov
Arkielämäntaidot, 2 ov

Tavoite: Opiskelija osaa valmistaa terveellistä ja taloudellista kotiruokaa ja hyödyntää puolivalmisteita ja valmisruokia. Hän ymmärtää elintarvikehygienian merkityksen ruuanvalmistuksessa. Opiskelija ymmärtää terveellisen ravinnon ja oikeiden ruokailutottumusten merkityksen omalle hyvinvoinnilleen ja pystyy ottamaan huomioon mahdollisen erityisruokavalionsa. Hän perehtyy pöytätapoihin ja toisten huomioimiseen ruokailutilanteissa.

Opiskelija osaa huolehtia henkilökohtaisesta hygieniastaan ja ulkoisesta olemuksestaan. Opiskelija saa valmiuksia itsenäiseen asumiseen. Hän löytää harrastuksen kautta virkistystä arkeen.

Opiskelija tarkastelee elämäntilannettaan ja omaa sosiaalista elin- ja toimintaympäristöä. Hän tietää mitä minäkuva ja identiteetti tarkoittavat ja miten ne muodostuvat. Opiskelija osaa tunnistaa omia voimavarojaan ja kehittämistarpeita. Hänen itsearviointi- ja ongelmanratkaisutaidot arjessa kehittyvät. Opiskelijan vuorovaikutustaidot vahvistuvat ja hän ymmärtää sosiaalisten suhteiden merkityksen. Hän oppii suunnittelemaan omaa ajankäyttöään sekä hoitamaan raha-asioitaan. Päivittäisissä valinnoissaan hän huomioi kestävä kehityksen. Opiskelija ottaa vastuuta omaa elämäänsä koskevista ratkaisuista ja pyrkii vaikuttamaan omaan elämäntilanteeseensa ja tulevaisuuteensa positiivisella tavalla. Hänen motoriset taitonsa vahvistuvat ja hän osaa huomioida ergonomian jokapäiväisessä toiminnassaan.

Sisältö: Päivittäistoiminnot ja asumisvalmennus: Ruuanvalmistus, leipominen, kaupassa asiointi, ruokailutottumukset, pöytätavat, ulkoinen olemus, henkilökohtainen hygienia, pukeutuminen, juhlat ja vuodenaikateemat, asuminen, siivous ja vaatehuolto, harrastustoiminta.
Arkielämäntaidot: Elämäntilanne, sosiaalinen viitekehys, itsetuntemus, (minäkuva, identiteetti), itsearviointi- ja ongelmanratkaisutaidot, ajanhallinta, rahaasiat, vastuullisuus, kestävä kehitys, motoriset taidot ja ergonomia.

Toteutus: Kotitalous, asumisvalmennus, juhlien suunnittelu ja järjestäminen, sekä harrastustoimintaan perehtyminen.

Ryhmä- ja yksilöopetuksena apuna mm. verkostokartta, kirjallisuus, media, ryhmätilanteet, henkilökohtaiset keskustelut, lukuvuosi- ja ammatillinen suunnitelma. Oman rahankäyttösuunnitelman laatiminen ja seuranta. Motoristen taitojen ja ergonomian huomioiminen käytännön tilanteissa.

Arviointi: Päivittäistoiminnot ja asumisvalmennus, arkielämän taidot

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion

T 1 - 2

Opiskelija hoitaa hänelle kuuluvat tehtävät ja selviää itsenäisesti arjen perustoiminnoissa. Hän noudattaa sovittuja sääntöjä ja annettuja aikatauluja. Opiskelija selviytyy asumiseen liittyvistä jokapäiväisistä toiminnoistaan mahdollisimman itsenäisesti. Hän osaa kykyjensä mukaisesti valmistaa terveellistä ja taloudellista kotiruokaa. Hän ymmärtää siisteyden ja puhtauden merkityksen ja osaa huolehtia omasta henkilökohtaisesta hygieniasta ja ulkonäköön liittyvistä tarpeistaan.

Opiskelija ymmärtää terveellisen ravinnon, liikunnan ja unen merkityksen omaan hyvinvointiin. Tavoitteena on kehittämistarpeiden realistinen tunnistaminen.

Opiskelija pystyy vuorovaikutustilanteisiin oppilaitoksessa ja työelämässä. Opiskelija osaa hoitaa oppilaitoksessa itsenäisesti omat asiansa oikeiden henkilöiden kanssa ja osaa asioida itsenäisesti tai ohjattuna eri virastoissa hänelle kuuluvissa asioissa.

H 3 – 4

Opiskelija hoitaa hänelle kuuluvat tehtävät ja selviää itsenäisesti arjen perustoiminnoissa. Hän noudattaa sovittuja sääntöjä ja annettuja aikatauluja. Opiskelu on itsenäistä ja toiset huomioon ottavaa.

Opiskelija ymmärtää puhtauden ja siisteyden merkityksen osana viihtyvyyttä. Opiskelija pyrkii kehittämään omia valmiuksia itsenäiseen elämään ja on aktiivisesti mukana erilaisissa opetustilanteissa. Opiskelijan asenne opiskeluun ja elämään on elämänmyönteinen. Hän ymmärtää vapaa-ajan merkityksen ja mahdollisuudet elämää rikastavina tekijöinä. Hän on valmis tekemään muutoksia parempien vaihtoehtojen saavuttamiseksi. Hän tunnistaa omia voimavarojaan ja kehittämistarpeitaan.

Opiskelija on valmis kehittämään omia vuorovaikutusvalmiuksia eri tilanteissa. Opiskelija hoitaa itsenäisesti omaa elämää kuuluvat asiat oppilaitoksessa sekä oppilaitoksen ulkopuolella. Opiskelija pystyy kartoittamaan omaa elämäntilannettaan ja sosiaalista viitekehystä.

K 5

Opiskelija hoitaa hänelle kuuluvat tehtävät ja selviää itsenäisesti arjen perustoiminnoissa. Hän noudattaa sovittuja sääntöjä ja annettuja aikatauluja. Opiskelu on tavoitteellista, pitkäjänteitä ja omatoimista.

Opiskelija hoitaa omaan elämään liittyvät arjen toiminnot itsenäisesti. Hänellä on perustaidot siivoamiseen ja ruoanvalmistukseen ja/tai hän on valmis kehittämään niitä. Hän on kiinnostunut ja pystyy tekemään valintoja eri elämäntilanteissa, huomioiden esimerkiksi terveellisuuden, taloudellisuuden ja kestävän kehityksen. Hän ymmärtää työn ja vapaa-ajan merkityksen eron ja käyttää vapaa-aikansa tiedostaen elämää rikastavana tekijänä. Hänen itsetuntonsa on vahva ja/tai realistinen ja hän pyrkii kehittämään tarvittaessa itsetuntoaan ja elämänmyönteisyyttään omilla valinnoillaan.

Opiskelija hoitaa itsenäisesti omat asiansa tai opiskelee aktiivisesti näiden taitojen saavuttamiseksi. Hän ymmärtää omien valintojen merkityksen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa ja toimii ryhmässä joustavasti toiset huomioiden. Opiskelija tiedostaa oman vaikutuksen sosiaalisissa suhteissa ja vuorovaikutustilanteissa, sekä on valmis kehittämään itseään tarvittaessa.

Opintokokonaisuus:	OPISKELU- JA TYÖELÄMÄVALMIUDET
Opintojako:	Opiskelutaidot, 3 ov
	Opintojen ohjaus, 3 ov
	Vuorovaikutustaidot, 1ov
	Työelämä tieto, 1ov
	Yhteiskuntatieto, 1ov

Tavoite: Opiskelija löytää itselleen sopivia tapoja työskennellä. Hän osaa hyödyntää erilaisia tietolähteitä opinnoissaan. Opiskelija oppii seuraamaan opintojensa kehittymistä sekä ottaa vastuun opiskelustaan. Hän osaa valmistautua kokeisiin sekä laatia kirjallisia ja suullisia esityksiä.

Opiskelija tuntee AVA-koulutuksen opetussuunnitelman ja sen miten sitä käytännössä toteutetaan. Opiskelija osaa suunnitella opintonsa ja sitoutuu opiskeluun sekä oppii seuraamaan opintojensa kehittymistä ja ottamaan vastuun omasta opiskelustaan. Hän tuntee opiskeluympäristönsä ja sen mahdollisuudet. Opiskelija saa tukea opiskeluunsa ja elämäänsä liittyvissä asioissa. Hän saa tukea ammatillisen identiteetin löytämisessä ja oman elämänhallinnan kehittämisessä. Opiskelija tietää ja tuntee eri koulutusmahdollisuuksia, soveltuvuus- ja pääsykoe käytäntöjä ja osaa toimia yhteishaun edellyttämällä tavalla.

Opiskelija oppii arvostamaan itseään sekä toisia. Opiskelija oppii työskentelemään erilaisten ihmisten kanssa sekä hyväksymään erilaisuuden. Hän harjoittelee ryhmätyötaitoja sekä oppii tiedostamaan vastuunsa ryhmän jäsenenä.

Opiskelija tuntee työelämän keskeiset säännöt. Hän oppii työelämässä tarvittavia yhteistyötaitoja ja työelämän pelisääntöjä. Opiskelijalle muodostuu käsitys itsestään työntekijänä ja hän saa työnhakuvalmiuksia.

Opiskelija tuntee keskeiset yhteiskunnan palvelut, osaa käyttää niitä tarpeen mukaan ja osaa hoitaa asioitaan. Hän tietää yksilön oikeudet ja velvollisuudet yhteiskunnan jäsenenä.

Sisältö: Opiskelutaidot: Oppimistavat, opiskelutekniikat ja -tyylit, tiedonhaku.
Opintojen ohjaus: Opintojen rakenne, sisältö ja eteneminen, opiskeluympäristö, oppilaitoksen käytännöt, oppimaan oppimisen taidot, koulutusmahdollisuudet, soveltuvuus- ja pääsykokeet, vastuullisuus, vuorovaikutustaidot ja tasavertaisuus.
Vuorovaikutustaidot: Sosiaalinen viestintä, yhteistyötaidot ja hyvät tavat.
Työelämä tieto: Työlainsäädäntö, työturvallisuus, työsopimus, työttömyysturva, työelämän toimintaperiaatteet ja työnhaku.
Yhteiskuntatieto: Yhteiskunnan keskeiset palvelut, kuluttajansuoja ja jokamiehen oikeudet.

Toteutus: Yksilö- ja ryhmätyötehtävät, ryhmä- ja yksilöohjaus, ammatinvalinnanohjaus, tutustumiskäynnit ja asiantuntijaluennot. Oppimaan oppimisen taidot ja vuorovaikutustaidot kytkeytyvät kaikkiin oppiaineisiin ja kukin opetukseen osallistuva opettaja toimii ohjaajana oman aineensa tunneilla.

Opiskelijan yksilölliset tukitoimet suunnitellaan osaksi HOJKSia. Yksilöllisissä ohjauskeskusteluissa tarkennetaan tehtyjä suunnitelmia ja ohjataan ja tuetaan opiskelijaa, niin että koulutuksen jälkeen opiskelijalla olisi mahdollisimman hyvät valmiudet itsenäiseen elämään, kouluttautumiseen ja / tai työelämään.

Vuorovaikutustaitojen harjoittaminen linkittyy ko. aiheen opettamisen lisäksi koko lukuvuoden ajan myös muihin oppiaineisiin.

Arviointi: Opiskelutaidot

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion

T 1 - 2

Opiskelijalla on riittävät perusvalmiudet ammatillisiin opintoihin. Opiskelija osaa hakea tietoa ja tunnistaa omia oppimistapojaan. Opiskelija osaa ohjattuna laatia itselleen joitakin tavoitteita ja seurata opintojen etenemistä. Opiskelija osaa arvioida jonkin verran omaa asennetta ja toimintaa.

H 3 - 4

Opiskelijalla on hyvät perusvalmiudet ammatillisiin opintoihin. Opiskelija tietää omat oppimistapansa. Opiskelija osaa asettaa itselleen tavoitteita ja suunnitella opintojaan ja kehittää osaamistaan. Opiskelija seuraa opintojen etenemistä ja haluaa oppia uutta. Opiskelija osaa hakea tietoa oikeissa asiayhteyksissä ja osaa hyödyntää aiemmin oppimaansa uusissa yhteyksissä. Opiskelija osaa arvioida omia valmiuksiaan ja mahdollisuuksiaan sekä osaa arvioida työnsä tuloksia

K5

Opiskelijalla on kiitettävät perusvalmiudet ammatillisiin opintoihin. Opiskelija osaa hyödyntää opiskelun tehokkuuteen vaikuttavia tekijöitä ja suunnitella aktiivisesti omia opintojaan. Opiskelija laatii omia tavoitteita ja tietää muistin, älykkyyden ja asenteiden merkityksen oppimiseen. Opiskelija on itseohjautuva ja haluaa oppia uutta sekä kehittää aktiivisesti itseään ja osaamistaan. Opiskelija etsii omatoimisesti tietoa ja osaa muokata sitä sekä arvioi tiedon oikeellisuutta ja asiayhteyttä. Lisäksi opiskelija osaa käyttää tietojaan ja aiempia kokemuksiaan uusissa yhteyksissä. Opiskelija arvioi omaa asennettaan, toimintaansa valmiuksiaan ja mahdollisuuksiaan sekä arvioi oman työnsä tuloksia

Arviointi: Opintojen ohjaus

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion.

T 1 - 2

Opiskelija osaa tuettuna suunnitella opintonsa ja oppii ohjattuna seuraamaan opintojensa kehittymistä ja oppii sitoutumaan opiskeluunsa sekä oppii ottamaan vastuuta opiskelustaan. Hän saa tukea opiskeluympäristönsä tutustumiseen ja sen mahdollisuuksiin. Opiskelija saa tukea opiskeluunsa ja elämäänsä liittyvissä asioissa. Häntä ohjataan ammatillisen identiteetin löytämisessä ja oman elämänhallinnan kehittymisessä. Opiskelijaa avustetaan tietämään ja tuntemaan eri koulutusmahdollisuuksia, soveltuvuus- ja pääsykoe käytäntöjä ja hän osaa ohjattuna toimia yhteishaun edellyttämällä tavalla.

H 3 - 4

Opiskelija osaa osittain tuettuna suunnitella opintonsa ja sitoutuu opiskeluun sekä oppii osin ohjattuna seuraamaan opintojensa kehittymistä ja ottamaan vastuun omasta opiskelustaan. Hän tuntee opiskeluympäristönsä ja sen mahdollisuudet. Opiskelija saa ajoittain tukea opiskeluunsa ja elämäänsä liittyvissä asioissa. Häntä osin ohjataan ja tuetaan ammatillisen identiteetin löytämisessä ja oman elämänhallinnan kehittämisessä. Opiskelija tietää ja tuntee eri koulutusmahdollisuuksia, soveltuvuus- ja pääsykoe käytäntöjä ja osaa toimia osin ohjattuna yhteishaun edellyttämällä tavalla.

K 5

Opiskelija toimii itsenäisesti, osoittaa kiinnostuneisuutta ja perehtyneisyyttä aiheeseen sekä asennoituu myönteisesti. Opiskelija osaa itsenäisesti suunnitella opintonsa, sitoutuu opiskeluun sekä oppii seuraamaan opintojensa kehittymistä ja ottaa vastuun omasta opiskelustaan. Hän tuntee opiskeluympäristönsä ja sen mahdollisuudet. Opiskelija osaa hakea itse tukea opiskeluunsa ja elämäänsä liittyvissä asioissa. Hän on kiinnostunut ja aktiivinen oman ammatillisen identiteetin löytämisessä ja oman elämänhallinnan kehittämisessä. Opiskelija tietää ja tuntee eri koulutusmahdollisuuksia, soveltuvuus- ja pääsykoe käytäntöjä ja osaa toimia itsenäisesti yhteishaun edellyttämällä tavalla.

Arviointi: Vuorovaikutustaidot

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion

T 1 - 2

Opiskelijalla on riittävät opetussuunnitelman mukaiset perusvalmiudet ammatillisiin opintoihin. Opiskelija arvostaa itseään sekä toisia. Hän tietää oman vastuunsa ja oikeutensa vuorovaikutustilanteissa ja pystyy ottamaan vastaan ohjeita erilaisissa tilanteissa. Opiskelija tunnistaa omia ja toisten tunnetiloja ja tulee toimeen erilaisten ihmisten kanssa.

H 3 - 4

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset hyvät perusvalmiudet ammatillisiin opintoihin. Opiskelija kunnioittaa muiden mielipiteitä ja osaamista sekä kuuntelee ja ottaa osaa keskusteluihin erilaisissa tilanteissa. Opiskelija osaa neuvotella erilaisissa tilanteissa, kykenee kompromisseihin ja ymmärtää niiden arvon. Opiskelija tulee toimeen erilaisten ihmisten kanssa. Hän tiedostaa oman vastuunsa ryhmän jäsenenä ja ymmärtää tunnetilojen vaikutuksen asioiden käsittelyyn.

K5

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset kiitettävät perusvalmiudet ammatillisiin opintoihin. Opiskelija tiedostaa oman tapansa reagoida eri tilanteissa ja toimintaympäristöissä Opiskelija huomioi muut ihmiset ratkaisuisaan ja toiminnoissaan sekä osaa neuvotella erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

Hän kuuntelee ja huomioi eri osapuolten näkemykset ja esittää omat ajatuksensa perustellusti ja asiallisesti. Opiskelija käyttää taitavasti sanallista ja sanatonta viestintää. Hän kehittää ja hakee luovia ratkaisuja ristiriitatilanteissa ja tunnistaa tunnetilojen vaikutuksen asioiden käsittelyyn ja huomioi ne puheessaan ja toiminnassaan

Arviointi: Työelämä tieto

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion

T 1 - 2

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset riittävät perusvalmiudet ammatillisiin opintoihin. Opiskelija tekee omien tavoitteiden mukaan annetut tehtävät itsenäisesti tai/ja ohjattuna. Opiskelija on pääsääntöisesti paikalla ja harjoittelee taitojensa mukaan. Opiskelija osaa joitakin perustaitoja. Osaa ohjattuna etsiä työtehtäväänsä liittyvää tietoa ja osaa ohjauksen saatuaan jatkaa tehtävää.

Osaa ohjattuna hakeutua työmarkkinoille tai työharjoitteluun. Osaa laatia työnhakemiseen liittyvät asiakirjat sekä osaa tehdä työsopimuksen.

H 3-4

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset hyvät perusvalmiudet ammatillisiin opintoihin. Tekee itsenäisesti tai/ja ohjattuna hänelle annetut tehtävät ja on paikalla. Opiskelija osaa perustaidot ja tehdä annetut tehtävät. Opiskelija osaa pääosin itsenäisesti etsiä työhönsä liittyvää tietoa sekä osaa esittää sen ymmärrettävästi joko suullisesti tai kirjallisesti.

Osaa hakeutua työmarkkinoille tai työharjoitteluun. Opiskelija tietää työn hakumenettelyt sekä tuntee oikeutensa ja velvollisuutensa työntekijänä.

K 5

Opiskelija on opetussuunnitelman mukaiset kiitettävät perusvalmiudet ammatillisiin opintoihin. Opiskelu on omatoimista ja opiskelija osaa toimia aktiivisesti erilaisissa tilanteissa ja ryhmissä. Opiskelija osaa tehdä omatoimisesti muitakin kuin annettuja tehtäviä. Opiskelija osaa arvioida ja kehittää omia työskentelytapojaan. Työskentelytavat ovat suunnitelmallisia.

Osaa hakeutua aktiivisesti työmarkkinoille, työharjoitteluun ja koulutukseen. Opiskelija tietää mitä oikeuksia ja velvollisuuksia hänellä on työntekijänä ja toimii niiden mukaisesti. Tietää työelämän pelisäännöt, työmarkkinajärjestelmän ja työlainsäädäntöä keskeisiltä osin.

Arviointi: Yhteiskuntatieto

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion.

T 1 - 2

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset **riittävät perusvalmiudet** ammatillisiin opintoihin. Tekee omien tavoitteiden mukaan annetut tehtävät itsenäisesti tai/ja ohjattuna. Opiskelija on pääsääntöisesti paikalla ja harjoittelee taitojensa mukaan. Opiskelija osaa joitakin perustaitoja. Osaa ohjattuna etsiä työtehtäväänsä liittyvää tietoa ja osaa ohjauksen saatuaan jatkaa tehtävää. Opiskelija osaa ohjattuna käyttää tarvitsemiaan yhteiskunnan palveluita. Tietää kotikuntansa palvelut ja osaa luetella yhteiskunnan eri palveluita. Tietää opiskeluunsa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet. Opiskelijalla on vaikeuksia seurata ja ymmärtää ajankohtaisia tapahtumia.

H 3 - 4

Opiskelijalla on opetussuunnitelman mukaiset **hyvät perusvalmiudet** ammatillisiin opintoihin. Tekee itsenäisesti tai /ja ohjattuna hänelle annetut tehtävät ja on paikalla. Opiskelija osaa perustaidot ja tehdä annetut tehtävät. Opiskelija osaa pääosin itsenäisesti etsiä työhönsä liittyvää tietoa sekä osaa esittää sen joko suullisesti tai kirjallisesti. Tietää valtion ja kunnan palvelut ja osaa käyttää niitä tarpeidensa mukaan eri tilanteissa. Opiskelija tietää ikäkauteensa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet ja osaa toimia erilaisissa toimintaympäristöissä. Tietää kansalaisten perusoikeudet ja velvollisuudet. Opiskelija kiinnostuu seuraamaan uutisia tai lukemaan sanomalehtiä.

K5

Omaa opetussuunnitelman mukaiset **kiitettävät perusvalmiudet** ammatillisiin opintoihin. Opiskelu on omatoimista ja opiskelija osaa toimia aktiivisesti erilaisissa tilanteissa ja ryhmissä. Opiskelija osaa tehdä omatoimisesti muitakin kuin annettuja tehtäviä. Opiskelija osaa arvioida ja kehittää omia työskentelytapojaan. Työskentelytavat ovat suunnitelmallisia. Opiskelija tietää ja tuntee keskeiset yhteiskunnan palvelut sekä osaa niitä itsenäisesti käyttää. Opiskelija tuntee ikäkauteensa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet ja toimii aktiivisesti erilaisissa toimintaympäristöissä. Tuntee kansalaisten perusoikeudet ja velvollisuudet ja ymmärtää oman yhteiskunnallisen vastuunsa. Opiskelija tietää, miten hän voi osallistua yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Opiskelija seuraa erilaisia yhteiskunnassa tapahtuvia asioita ja tapahtumia.

Opintokokonaisuus: AMMATILLISEN KOULUTUKSEN JA TYÖELÄMÄN TUNTEMUS

Opintojakso: Koulutus- ja ammattialoihin tutustuminen, 3 ov
Työelämään tutustuminen, 7 ov

Tavoite: Opiskelija tuntee erilaisia koulutus- ja ammattialoja sekä niiden vaatimuksia ja pystyy selkeyttämään omia ammatillisia tavoitteitaan. Opiskelija tuntee ammatillisen peruskoulutuksen tutkintorakenteen ja perehtyy valitsemansa alan opetussuunnitelman sisältöön.

Opiskelija tutustuu työelämään ja eri ammatteihin. Hän perehtyy erilaisiin työtehtäviin ja saa käytännön kokemusta erilaisissa työyhteisöistä ja niiden toimintatavoista. Opiskelija saa valmiuksia ammatillisiin opintoihin sekä työssäoppimista varten.

Sisältö: Koulutus- ja ammattialoihin tutustuminen: Ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne, erilaiset koulutusalat ja työelämän ammatit.
Työelämään tutustuminen: Työpaikkavierailut ja työelämään tutustumisjaksot.

Toteutus: Ryhmä- ja yksilöohjaus, oppilaitosvierailut, koulutusaloihin tutustuminen, ammatinvalinnan ohjaus, ammatinvalintatestit ja oppisopimuskoulutukseen tutustuminen, opintoretket ja koulutusmessut. Tutustumiskäynnit työpaikoille. Opiskelija hankkii itsenäisesti tai opettajan avustamana itselleen työelämään tutustumispaikan häntä kiinnostavilta aloilta.

Arviointi:

Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion.

T 1 – 2

Opiskelija hankkii opettajan johdolla tietoa koulutus- ja ammattialoista sekä niiden vaatimuksista. Opiskelija tutustuu ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteeseen. Hän pyrkii opettajan johdolla selkeyttämään omia ammatillisia tavoitteitaan. Opiskelija hankkii opettajan johdolla työelämään tutustumispaikat.

H 3 – 4

Opiskelija hankkii opettajan ohjeiden mukaan tietoa koulutus- ja ammattialoista sekä niiden vaatimuksista. Opiskelija osallistuu koulutuskokeiluihin. Hän tietää ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen. Opiskelija pyrkii selkeyttämään ammatillisia tavoitteitaan. Opiskelija hankkii opettajan ohjeiden mukaan työelämään tutustumispaikat.

K 5

Opiskelija hankkii itsenäisesti ja monipuolisesti tietoa erilaisista koulutus- ja ammattialoista sekä niiden vaatimuksista. Opiskelija haluaa osallistua koulutuskokeiluihin. Hän tietää hyvin ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen ja perehtyy valitsemansa alan opetussuunnitelman sisältöön. Opiskelija selkeyttää omia ammatillisia tavoitteitaan. Hän hankkii itsenäisesti itselleen työelämään tutustumispaikat häntä kiinnostavilta aloilta.

Opintokokonaisuus: VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 3 OV

- Tavoite:** Vapaasti valittavien opintojen tavoitteena on tukea opiskelijan muuta oppimista ja persoonallista kasvua. Vapaasti valittavien opintojen kautta opiskelija voi hankkia lisää tietoa omista kyvyistään ja taidoistaan, vahvistaa ja syventää aikaisemmin oppimaansa tai hankkia uusia taitoja ja valmiuksia.
- Sisältö:** Koulutuskeskus Salpauksen tarjonnan mukaan esim. hygieniaoasaaminen, erätaidot, kankaanmaalaukset, ensiaputaidot, elämysretket, @-ajokortti.
- Vapaasti valittaviin voidaan myös lukea hyväksi aktiivinen toimiminen järjestöissä, urheiluseurassa tai esim. seurakunnassa.
- Toteutus:** Vapaasti valittavissa opinnoissa noudatetaan samoja käytäntöjä, kuin Koulutuskeskus Salpauksen tutkintoon johtavissa opinnoissa.
- Arviointi:** Arviointi on joko numeraalinen (1-5) tai S merkintä. Lisäksi arviointi voi sisältää sanallisen arvion

OPISKELIJAN ARVIOINTI

Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tarkoituksena on vahvistaa opiskelijan myönteistä minäkuvaa ja lisätä motivaatiota uuden oppimiseen. Arvioinnin tavoitteena on, että opiskelijalle muodostuu realistinen kuva itsestään ja osaamisestaan. Sen tulee tukea opiskelijan oppimista. Arviointi on ohjaavaa, vuorovaikutukseen perustuvaa jatkuvaa edistymisen seurantaa. Opiskelijan tulee saada palautetta osaamisestaan ja oppia itse arvioimaan toimintaansa ja oppimistaan.

Tavoitteena on tuottaa tietoa opiskelijan oppimisesta ja kehitymisestä sekä antaa oppilaitokselle palautetta sen toiminnan tuloksellisuudesta.

Arvioinnin toteutus

Opiskelijan arviointi perustuu opetussuunnitelmaan ja henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelmaan (HOJKS) ja niissä määritettyihin tavoitteisiin, joiden asettamiseen opiskelija itse osallistuu aktiivisesti. Opintojen alussa opiskelijoille ja arviointiin osallistuville tiedotetaan arvioinnin periaatteet.

Arviointi on jatkuvaa (ohjauskeskustelut, opiskelijan tuotokset ja itsearviointi). Arviointi on kuvailevaa (suoritettu ja /tai sanallinen) tai numeraalista (1-5) tai molempia.

Koulutuksen päättyessä opiskelijalle annetaan valtakunnallisen opetussuunnitelman mukainen todistus koulutuksesta. Jokainen opintopaketti arvioidaan erikseen. Todistukseen kirjataan opintokokonaisuudet ja sen lisäksi opiskelija saa opintosuoritusotteen, jossa näkyvät opintopakettien arvioinnit.

5. OPETUKSEN TUKIPALVELUT JA YHTEISTYÖ

Yhteistyön tarkoituksena on edistää opiskelijan itsenäisyyttä ja vastuullisuutta, edistää opiskelua sekä mahdollistaa opiskelijalle tuen saanti opiskelijan terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia koskevilla asioilla.

Joustava ja hyvin sujuva opiskelu edellyttää moniammatillista yhteistyötä. Tärkeimmät yhteistyötahot ovat opiskelijan, hänen huoltajansa ja opetushenkilöstön lisäksi opintojen ohjaaja, lukiopettaja, terveydenhoitaja, kuraattori sekä psykologi. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä myös sosiaali-, terveys- ja nuorisotoimen tai muun tahon kanssa.

Opiskelijalle ja kotiväelle kerrotaan opiskelusta esitteiden, kotiväeniltojen, tapaamisten, sähköpostin sekä puhelimen välityksellä. Yhteistyötä tehdään opiskeluun liittyvien yleisissä asioissa ja opiskelijakohtaisesti opintojen suunnitteluun (HOJKS), etenemiseen, seurantaan sekä tulevaisuuden suunnitelmiin liittyen. Kotiin ollaan aina tarvittaessa yhteydessä ja kodista voidaan milloin tahansa olla yhteydessä oppilaitokseen.